

Debesuota, dieną 40°, naktį 30°
Saulė teka 6:58, leidžiasi 4:21.

VOL. LXI

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Pirmadienis, gruodžio-December 2 d., 1974 m.

Kaina 15c

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

NIXONAS PER SILPNAS VYKTI I TEISMA

SEVRUKO DIALOGAS SU TARDYTOJU

1972 m. 24-tos bylos tardymo metu man pateikė samizdato medžiagą apie Simo Kudirkos teismą, mano rašomąją mašinėlę spausdintą ir paklausė:

— Pats marksistas, bet kaip tatau derinasi su šia antitarybine medžiaga?

Aš dėjausi nesuprantas apie šią medžiagą, eina kalba, lyg apie L. Simučio laišką. Susipašinęs atsakiau:

— Tai jūs aš turiu paklausti, es jūs kalti, kad apie Kudirką ebuvo informuojama visapusiškai ir tiksliai. Jūs gi valdžios augotojai, bet ar tarybinės? Nes kra tarybinė: valdžia duotų informaciją tiesiog iš teismo saš...

— Bet ši medžiaga atspausdinta Jūsų mašinėlė...

Mano taktika per tardymus endrai būdavo nuskandinti apšausinėjimą i teorines ir moranes plotes, aiškinant tikras aribinio tardytojo funkcijas ir t., kas padėdavo man išlaikymoralinį pranašumą ir tardymo klausimų ignoravimą, neišiant iš draugiško tono. Todėl atakiau tik:

— Rašomąją mašinėlę išigiau ne taip senai. O ką Jūs, tardytojai, padarėte, kad Kudirkos teismo visai nebūtų. O jei būtų, tai atviras, su plačiausia informacija laikraščiuose ar specialiuose biuleteniuose? Ar Jūs smeniškai nesijaučiate atsakinias už tai, kad informacija apie Kudirką eina ne per tarybinės aldžios šalininko prizmę, be kunistinių komentary?

Kadangi mano mašinėlė buvo uikoma pas Stasį Jaką, tai šis ardytojo kaltinimas be pakamamų įrodymų atiteko jam. Mašinėlė inkriminuojama laikotarpiu perėjo per daugelį rankų, todėl kaltės suvertimas ant Jao tai buvo aiškus saugumo neoras likti be kaltininko.

Dabar aš laikau savo pareiga areikšti, kad informaciją apie Kudirkos teismą paruošiau ir žsienio korespondentams perdaiau aš pats. Kadangi informacijs šaltinis buvo ne aš pats, o ienas juristas, tai aš laikiau saopareiga perduoti ją tokią, kokia buvo padiktuota, man spausiniant mašinėlę.

Kai saugumas pateikė spaudai roceso magnetofoninius užrašus, atskleis archyvus, liečiančius rocese iškilius faktus, tik ta bus galima duoti mano buviam tardytojui išsamesnį atsaymą, t. y., mano tos medžiagos ertinimą. (E)

Čilė paleis kalinius

SANTIAGO. — Generolas Augusto Pinochet, kurs nuvertė rezidento Allende valdžią ir uareštavo tūkstančius savo prieininkų, pirmoms metinėms suaktuvėms nūo perversmo sukau, pasakė, kad 2,000 kalinių paais iš kalėjimo ir 500 ištremis iš rašto. Spėjama, kad Čilės kašjimuose tebekalinama virš 000 žmonių, buvusių Allendės alininkų. Iš suimtųjų keli šimai sušaudytų.

LONDONAS. — Britanijos remjeras Wilsonas pasakė daro partijos suvažiavime, kad vyausybė perims tokias biznendroves, kurios bankrutuoja. aldzia duos iš izdo pinigų biznio įmonėms, tačiau kartu norėauti balš įmonių vadovavime.

IŠ VISO PASAULIO

★
BECKLEY. — Virginijos angliakasiai daugiausia nusistatę prieš naują darbo sutartį, sekmdienį demonstravo gatvėse, ragindami angliakasių sutartį atmesti. Šiandien daugelyje unijos skyrių prasideda balsavimas. Sutartis duoda dabarbininkams net 64% algų ir įvairių priedų pakėlimą, tačiau darbininkai tvirtina, kad sutartis jiems atima teisę legaliai streikuoti dėl atskirų kasyklų reikalų.

NEW DELHI. — Pakistanas ir Indija susitarė greitai laiku atgaivinti prekybos ryšius, kurie nutrūko prieš 9 metus. Sausio mėnesį prasidės prekybos derybos ir geležinkelų bei laivų judėjimo tarp abiejų kaimynų.

PARYŽIUS. — Prancūzijos pašto tarnautojai baigė 6 savaites trukusį streiką ir šiandien laiškus ir siuntinius persiuntimas jau bus normalus.

ANKARA. — Buvęs Turkijos premjeras Ecevit, kurio populiarumas labai padidėjo po Kipro salos invazijos, laukia parlamento rinkimų. Jis prisidėjo prie naujo premjero Sadi Irmak pralaimėjimo parlamente. Ecevitio partija tikisi rinkimuose laimėti pilną daugumą ir sudaryti vyriausybę be kitų partijų.

PARYŽIUS. — Šią savaitę i Prancūziją turi atvykti sovietų komunistų vadas Brežnevus. Ta proga pasieniuose tikrinami "nepageidaujami elementai". Saugumas stebi apie 2,000 asmenų, kurie gali planuoti pasikėsinimą prieš Brežnevą. Kai kurie užsieniačiai negavo leidimo atvykti i Prancūziją, kol svečias išvažiuos.

SANTIAGO. — Čilės buvęs prezidentas Eduardo Frei ir 60 parlamento narių pareiškė viešą protestą dėl krikščionių demokratų veikėjo, buv. senatoriaus Fuentealbos, ištėrimo i Peru.

VIENA. — Naftą Eksportuojančių Valstybių organizacijos komitetas rekomenduoja įvesti naują naftos kainų sistemą, kurioje tos kainos būtų derinamos su kitų produktų kainų kilimu.

WASHINGTONAS. — Trečioji versmė JAV-bių izdui dolerių pasisemti yra alkoholiniai gėralai, kurių vartotojai per vienus metus mokesčiais 1973 m. sumokėjo 8 milij. ir 800 milijonų dolerių. Oficialiai paskelbta, kad alkoholinių gėralų mokesčiai šiemet yra \$548 milijonais didesni kaip buvo 1972 metais, nors gėralų gamyba buvo mažesnė. Atskaičius, alkoholiniai gėralai — whisky, vynas ir alus 402.6 milijonai galionų davė valdžiai 26.9 milijonus dolerių pajamų. Išėina beveik po du galionus kiekvienai — vyrų, moterų ir vaikų galvai.

BERLYNAS. — Policijos gerai saugojamoje teismo salėje anarchystų-teroristų vadė Ulrike Meihop gavo 8 metus kalėjimo. Jos pavaduotojas ir planų vykdytojas Horst Mahler nuteistas kalėti 14 metų. Grupė planavo keletą žmogžudystes.

Chryslerio korporacijos pirmininkas Lynn Townsend kairėje, lapkr. 18 d. paskelbė, kad automobilių gamyba su mažinama 50,000 vienetu. Toliau sėdi: Detroito meras Coleman Young, Automobilių unijos UAW prezidentas Leonard Woodcock ir Chryslerio unijos vadovas Douglas Fraser.

Imperatorius atiduoda turtus

ADIS ABABA. — Nuverstas Etiopijos imperatorius pasirašė reikalingus dokumentus, kad jo turtai iš Šveicarijos bankų būtų perkelti i Etiopiją. Už tą parąšą revoliucinė karininkų taryba dovanojusi imperatoriui jo gyvybę. Niekas tikrai nežino, kiek turtų imperatorius padėjo i užsienio bankus. Kalbama apie 15 bil. dolerių, tačiau šveicarų bankininkai iš tos sumos juokiasi, sakydami, kad tai "legendos". Spėjama, kad imperatorius turėjo apie 250 mil. dol., o gal dar mažiau.

Nauju karinės tarybos pirmininku buvo išrinktas generolas Tafari Benti, buvęs karinis atašė Etiopijos ambasadoje Washingtone, vėliau buvęs 2-sios armijos divizionų vadas. Stebėtojai sako, kad gen. Benti yra nuosaikus, 53 m. karininkas, turįs gerą vardą kareivių tarpe.

Imperatoriaus gyvybę, manoma, išgelbėjo ne tik jo sutikimas atiduoti valdžiai savo turtus, bet ir užsienio vyriausybių prašymai. Etiopijos karinei tarybai laiškus parašė Jungtinių Tautų sekretorius Waldheimas, Pabėgėlių komisaras princas Sadrudin Khan ir daug kitų.

William Usery padėjo angliakasiams ir kasyklų savininkams sudaryti naują darbo sutartį.

Prezidentas žada keisti vyriausybę

WASHINGTONAS. — Šiandien 6:30 val. vakare Čikagos laiku prezidentas Fordas turės spaudos konferenciją, kurioje žada paliešti savo susitarimo su Brežnevą dėl strateginių ginklų ribos klausimus. Greičiausia bus paliešti ir kiti klausimai.

Vienas įdomiausių yra numatomas vyriausybės pertvarkymas. Prezidentas Fordas pavadėdo iš buvusio prezidento Nixono vyriausybės narius ir daug kas jį ragina juos pakeisti, sudarant savo kabinetą. Iš visų dabartinių departamentų sekretorių tik vienas Henry Kissinger neminimas kandidatų išeiti. Kitiems departamentams prezidentas ieško kandidatų.

Žemės ūkio sekretorius Earl Butz sudaro prezidentui specialią problemą, jį labai remia įtakingos Amerikos ūkininkų organizacijos, nes jis ūkininkams padaręs daug gero.

Manoma, kad prezidentas naujus departamentų valdytojus parinks ir paskelbs iki naujo kongreso atidarymo sausio mėn.

Londone sprogo airių bomba

LONDONAS. — Britanijai paskelbus Airių Respublikos Armiją nelegalia ir pradėjus persekioti jos narius. Londono taveranoje sprogo nauja bomba, sužeisdamas penkis asmenis. Pačioje šiaurinėje Airijoje penktadienį bomba sužalojo katalikų miesto Newry taverą, kurioje sužeista 40 žmonių.

Šį ketvirtadienį Britanijos parlamentas pradės debatus apie mirties bausmės sugrąžinimą. Opozicija tvirtina, kad valdžios numatytos prieš airių teroristus kovos priemonės esančios per švelnios ir rezultatų neduos.

NEW YORKAS. — JT sekretorius Waldheimas baigė ketvirtadienį 5 dienų kelionę po Viduriniuosius Rytus. Jis pareiškė, kad visi aplankyti kraštai: Sirija, Izraelis, Egiptas nori taikos.

Jėzuitų ordino konferencija

VATIKANAS. — Romoje šį sekmadienį prasidėjo stambausio Katalikų Bažnyčios ordino — Jėzaus Draugijos — Societas Jesu — dviejų mėnesių konferencija, kurioje dalyvauja 237 dvasininkai iš 80 kraštų. Amerikos jėzuitų 33 kunigų delegacija skaitoma didžiausia.

Konferencijai svarstyti dienotvarkė neatrodo linksma turint galvoje, kad per paskutinius 9 metus jėzuitų iš 30,000 sumažėjo iki 26,000 ir ordinas susilaukė iš savo vyriausiojo vado — popiežiaus Pauliaus VI nepalankios kritikos.

HONG KONGAS. — Kinijos spauda puola Ameriką, kaltindama ją už Kambodijos debatų Jungtinės Tautos sabotavimą ir už princą Sihanouko valdžios pralaimėjimą. Jungtinės Tautos atmetė Kinijos pasiūlymą pripažinti Sihanouko egzilinę valdžią ir paliko JT asamblėjoje dabartinės Kambodijos valdžios delegaciją. Dėl to kalčiausia esanti Amerika, sako Pekino "Liaudies Balsas".

Sen. Kennedy neseniai lankėsi Viduriniuose Rytuose. Jis nuramino Izraelio vadus, kad Amerika neapleis jų valstybės.

TRIJŲ GYDYTOJŲ RAPORTAS

WASHINGTONAS. — Teismo paskirti trys bešališki gydytojai, apžiūrėję buvusį prezidentą Nixoną ir susipažinę su jo liistorija, pranešė teisėjui Siricai, kad Nixonas nėra pakankasti stiprus važiuoti i teismą, kur ir prokurorai ir gynėjai nori jį tu kaip liudininką Watergate slėpimo byloje. Praeis 11 savaičių ilgiau, kol Nixonas pakankamai sustiprės, kad galėtų keliau Washingtoną. Prie jo namų jis galės būti klausinėjamas neartiau kaip vasario 2 d., sakoma trijų daktarų raporte teisėjui.

"Tribune" serija apie S. Kudirką

ČIKAGA. — Sekmdienį "Chicago Tribune" pradėjo seriją straipsnių apie Simą Kudirką. Straipsniai tęsis per tris numerius.

Pasikalbėjime su Anne Keegan, Kudirka papasakojo smulkiai apie savo bandymą pabėgti, savo nuotaikas tuo metu, sugrąžinimą i Lietuvą ir kalėjimą.

Pirmoje pasikalbėjimo dalyje Kudirka pasakoja, kaip šeima buvo priversta pasilikti Lietuvoje ir "po rusų invazijos". "Aš stebėjau, kas su mumis daroma. Jie atėmė mūsų religiją, mūsų tautybę, mūsų jaunus vyrus. Jie sudaužė mūsų kryžius ir paleido ožkas ganytis ant mūsų protėvių kapų. Jie atėmė mūsų tautos himną ir jo vieton davė dainą apie laisvas respublikas. Tačiau geriausia "laisvos respublikos" vieta buvo kalėjimas. Jie bandė paversti mus mašinomis, tačiau aš visą savo gyvenimą kovojau, kad išliktiau asmuo", pareiškė korespondentė Simas Kudirka.

Makarios prieš Kipro padalinimą

ATENAI. — Buvęs Kipro prezidentas Makarios Atėnuose delei miniai pasakė kalbą, kuje užsiminė apie Kipro turkų sių saugojimą, tačiau pasis prieš geografinį salos padalinimą i turkų ir graikų zonas. Makarios pasmerkė priverstinį žmonių kilnojimą iš jų gyvenamųjų apylinkės.

Graikijoje Makarios buvo tiktas kaip herojus, Kipro s "išganytojas". Patys gra bandė Makarijų nuversti ir jį nužudyti, nes jis priešinosi siungimui su Graikija. Dalkada trečdalis salos okupavo kai, ir graikų vyriausybė nel rasti kitos išeities, puoselima viltis, kad visus sunkumus spręs buvęs Kipro prezied Makarios.

Dvi kompanijos užšaldė kainas

Dvi didžiausios Amerikėje supermarketo krautuvų kompanijos — A & P ir Kroger Co. paskelbė, kad laikinai — iki Naujų Metų — visose savo krautuvėse "užšaldys" kainas tokiems produktams, kaip duona, sūris, kava, tuna, pasta, konservuoti vaisiai ir daržovės, žodžiu apie 1,100 maisto produktų pavadinimų. I užšaldomųjų prekių skaičių neįeina šviežia mėsa ir cukrus. Bendrai, vidutiniškas supermarketas turi nuo 8,000 iki 10,000 pavadinimų produktų ir prekių.

Kalifornijoje sudrebėjo žemė

HOLLISTER, Cal. — Praeitą ketvirtadienį centrinės Kalifornijos prie Pacifiko žemė buvo sukrėsta "banguojančio" drebėjimo, nuo kurio sproginėjo langai, indai biro nuo lentynų ir suardė policijos nuovados radio sistemą. Įstaigos nespėjo atsakinėti ir raminti žmones, norinčius žinoti apie pavojų.

Apie nuostolius žmonėmis negauta pranešimų. Drebjimas pagal Richterio lentelę buvo "švelnus iki vidutiniško".

TOKIJO. — Japonų liberalų demokratų partijos veikėjai, keturi kandidatai i premjero vietą, partijos vadovybės sukviesti, posėdžiavo, svarstydami procedūrą vienam kandidatui išrinkti.

VIENTIANE. — Laoso premjeras Souvanna Phouma, 73 metų, vos pagijęs po širdies smūgio liepos mėn., vėl pablogėjo.

Teisėjas Sirica planavo šį Watergate teismą baigti dar p Kalėdas. Prisiekusių komisija yra uždaryta "viešbutyje negali sekti žinių spaudoje televizijoje. Komisijos nariai teismas žadėjo bylą baigti p šventes. Jei Nixonas neg teisme liudyti, kaltinamųjų vokatai gali reikalauti bylos traukimo, nes jų svarbiau liudininkas teisme nedalyva. Penktadienio teismo sesi liudininku buvo kaltinam Haldemanas. Jis gynėsi n nežinojęs apie Watergate ir dalyvavęs to skandalo slėpim.

Amerikos duona badaujantiems

WASHINGTONAS. — Amerikos vyriausybė paskyrė Ijai 300,000 tonų kviečių, užriuos Indija atsilygins labai romis sąlygomis per 20 m. Nors Indijos vyriausybė neikad toje šalyje siaučia badas, kuriose provincijose taip trūksta maisto produktų, kad žm iškalt miršta.

Šalia Indijos, Amerika nus skirti 250,000 tonų javų I galijai ir 300,000 tonų Egiptui.

PHILADEUFIJA. — 77 m amžiaus "jaunoji", milijon Rachel Fitler nutraukė sudavimą su savo 29 metų jaunsoferiu Michael Wilson ir pakė policiją, kad ji išmestų už nuosavybės ribų. "Sužiedu vės baigtos. Visa komedija bta", pasakė jos dvaro šta Miss Fitler yra Happy Rockefeller teta ir 1931 metais g iš Rockefellerių šeimos jai klausomą dalį — 8 milijonus lerių. Miss Rachel pasisakė vedybas su Wilsonu niekad neužsiminusi. "Manau, kad tų buvę perdaug", jį pasakė HAVANA. — Kubos dikt rius Fidel Castro pareiškė s dai, kad Kuba nesiveržia kianti su "jankiais", tačiau Amerika norėtų pirkti cukr Kubos, šį cukrų parduotų.

Detroito naujienos

"Švyturio" jūros šaulių kuopos koncertas ir balius

Lapkričio mėn. 16 d. švyturiečių koncertas ir balius praėjo sėkmingai. Sveikinimo trumpą žodį tarė kuopos pirm. Romas Macionis ir tolimesnei programai pravesti pakvietė šaulė Anželę Šukienę. A. Šukienė perstatė solistę Justiną Sriubiskienę ir akomponiatorių Eugenijų Krščiūną iš Toronto. Solistė so- pranas J. Sriubiskienė padainavo devynias daineles: A. Ka- čanausko — Vai gražu, gražu; P. opago — O kregždutė; K. Ka- verkas — Na tai kas; Tallat- kelšo — Daina apie sesutę; St. Šimkaus — Vai pūtė pūtė ir Kur- bakužė samanota.

Po pertraukėlės akordeonistas Rimas Kasputis pagrojo maršą ir Tykiai tykiai Nemunėlis teka. Vėl J. Sriubiskienė padainavo ari- ją iš Verdi Traviatos, Mozarto Ioršinė ir bisui pabaigai Vana- gaičio Aš bijau pasakyti. Pro- gramos atlikėjams — solistei Justinai Sriubiskienei, akompo- niatoriui Eugenijui Krščiūnui ir akordeonistui Rimui Kaspu- čiui padėkos žodį tarė pirm. R. Macionis, o puokštę gėlių įteikė ir gvaizdikėlius prisegė Anželė Šukienė ir Vera Kulbokienė.

Po meninės programos buvo

vašės prie stalų, o vėliau ir šo- kiai. Buvo ir kitų pajavairini- mų ir dovanų stalas. Dovanas paaugojo Julius Rimkūnas, M. Vitkus ir kiti, kurių pavardžių neišgirdau. Dovanas laimėjo: Agota Lorincienė, Antanina ir Bronius Zakarai, Marija Kinčie- nė, Anelė Urbšaitienė, Dr. V. Mileris, Alfonsas Žiedas, Romas Macionis ir Emilija Lungienė. Ruošiant renginį pasidarbavo: Vera Kulbokienė, P. Šiurkienė, P. Šulskienė, P. Bosienė ir E. Lungienė. Banketo vadovas Juo- zas Kinčius.

Sutikime Naujuosius Metus Lietuvių namuose

Naujų Metų sutikimo Lietuvių namuose išvakarės gruodžio 31 d. nuo 9 val. vakaro. Įžanga as- meniu dar galutinai nenustaty- ta, bet nebus perdidelė. Stalus jau dabar galima užsisakyti Da- riaus-Girėno klubo svetainėje. Bus geras maistas, geri gėrimai. Šokiams gros geras Petro Pa- dolskio šešių asmenų orkestras. Svečius ir automobilius saugos policija. Detroitiečiai ir vindsor- riečiai kviečiami į Naujų Metų sutikimą atsilankyti. Rengėjai: Liet. namų ir Dariaus-Girėno klubo valdybos.

— Detroito Lietuvių Organi- zacijų Centro Valdyba lapkričio

1974 m. lapkričio mėn. 23 d. 12 val. Detroito Lietuvių namuose buvo sušauktas organizacijų ir lietuvių at- stovų susirinkimas, kaip iškilmingiau pagerbti Simą Kudirką ir jo šeimą įmies atvykus Detroitan. Išrinktas vykdomasis komitetas iš 7-nių narių ir trijų kandidatų. Iš kairės: Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Val- dybos p- kas adv. Rimas Sukauskas-Sakis, adv. Algirdas Ambrose, Detroito Apylinkės Lietuvių B- nės p- kas Jo- nas Urbanas, šio komiteto p- kas ir šaulių Sąjungos p- kas Vincas Tamošiūnas, inž. Bernardas Brizgys, My- kolai Kizys iš Windsor, inž. Algis Zapareckas, Vytautas Petrulis, teisininkas Vladas Staškus ir Romas Ma- cionis.

mėn. 12 d. šv. Antano parap. sa- lėje posėdžio metu nutarė su- kviešti organizacijų atstovus ir jų įgaliotinius, meno ir ansamb- lių vadovus ir pavienius asmenis lapkričio 23 d. išrinkti vykdoma- jį komitetą Simo Kudirkos De- troite priėmimo ir pagerbimo rei- kalu. Minimame susirinkime bu- vo išrinkti: pirmininku Saulius Tamošiūnas, vicepirm. L. B. pirm. Jonas Urbanas, sekret. inž. Bernardas Brizgys, kasininkas Vladas Staškus, specialieji dar- bams vykdyti, D. L. O. C. pirm. adv. Rimas Sukauskas-Sakis, Al- gis Ambrose, ir inž. Algis Zapareckas. Kandidatai: Mykolas Kizys iš Windsor, Vytautas Pe- trulis ir Romas Macionis. Dar- bai jau pradėti. Nacimoma Simą Kudirką ir jo šeimą atsiųsti gruodžio 6 d., bet gali būti dar ir pakeitimų. Skaitytėjai bus informuoti sekantiame Naujų metų numeryje. Specialiai, Simo Ku- dirkos reikalu informacijas su- teiks žurnalistas Alfonsas Nakas.

Kalėdų Eglutė

Gruodžio mėn. 15 d. 3 val. p. p. Kultūriname Centre lituanis- tinės žiburio mokyklos Tėvų ko- mitetas ruošia Kalėdų Eglutę. Programoje bus J. Gailiaus, tri- jų veiksmų vaidinimas, Kalėdų karalaitė. Režisuoja mok. Pra- nas Zaranka. Vaidins žiburio mokyklos vaikai, dainuos vaikų choras ir šoks tautinius šokius. [vaikų eglutės parengimą atvyks Kalėdų Senelis su dovanėlėmis ir kartu su vaikais dalyvaus žaidimuose. Priešmokyklinio, o gal ir mokyklinio amžiaus vaikų Senelis apdovanos. Tėvų ko- mitetas norėtų, kad vaikų tė- vai užsakytų iš anksto dovanė- les pas Zuzaną Skiotienę tel. 261-8373 arba pas mokykloje bu- dinčius tėvus, ligi gruodžio 10 dienų. Po vaidinimo bus bufet- as su įvairiais užkandžiais ir gė- rimais. Tėvų komitetas kvie- čia visus detroitiečius ir vindsor- riečius į parengimą atsilankyti, savo dalyvavimu paremsite li- tuanistinę mokyklą.

— Visuomenininkas Feliksas Motuzas persikėlė gyventi į nau- ją vietą. Jo dabartinis adresas 7311 Navy St. Detroit, Mich. 48209, tel. 849-5722.

A. Sukauskas

Audra išvertė Jogailos medį

Lenkų spauda praneša, kad smarki audra "su visomis šakni- mis" išvertė Baltvyžės giriose augusį, daug šimtų metų amžiaus turintį ąžuolą nuo nepažemamų laikų žmonių vadinamą "Jogai- los ąžuolu".

Jogailos ąžuolas yra 39 metrų aukščio ir 5.5 metrus aplinkui stuoibrį. Padavimai sako, kad besiruošiant žalgirio mūšiui, Baltvyžės giriose buvo didelės medžioklės kariuomenei mėsos parūpinti. Karalius Jogaila prie- to ąžuolo turėjęs savo stovyklą.

ALT Informacija

KASLAS PASILIKO TIKTAI CENTA

Prof. Br. Kaslui, pakvies- tam su paskaita į Amerikos Lietuvių Kongresą, kelionės išlaidoms buvo pasiūsta 201 dol. 41 ct. Kelionė tolimia — iš Wilkes Barre, Pa. Prof. Kaslas gavęs Altos čekį, tas lėšas taip paskirstė: Vlikui paaugojo 75 dol. 70 ct., Altui 75 dol. 70 ct., Balfui 50 dol., sau pasilik- damas tik vieną centą.

DŽIAUGIASI PARAMA P. AMERIKOS STUDENTAMS

Sėkmingai Pietų Amerikoje, ypač jaunimo tarpe, besidar- buojas kun. H. J. Šulcas, ap- langęs Amerikos Lietuvių Ta- rybos centrinę būstinę Čica- goje, pasidžiaugė, kad pavy- ko surasti per 20 stipendijų Pietų Amerikos lietuviams jau- nuoliams tęsti mokslą. Savo kelionę nukreipė į Vokietiją, kur gavo iš vokiečių katalikų vyskupų ir parapijų užtikrini- mą, kad ir iš jų gaus stipendi- jų lietuviškojo jaunimo studijoms.

JAV KONGRESAS PRIES AUSTRALIJOS ŽYGI

Illinojaus atstovas JAV kon- grese F. Annunzio pasakė kal- bą atstovų rūmuose, primin- damas priverstiną, neteisėtą Baltijos valstybių okupaciją ir išreikšdamas pasipiktinimą, kad Australija ir N. Zelandija "savo oficialiais veiksmais da- vė palaiminimą tiems bru- taliems plėšikiškiams veiks- mams, priimdamos Kremliaus liniją, kad Baltijos valstybės yra Sovietų imperijos dalis ir užmiršdamos šių heroikų tau- dinčių tėvus, ligi gruodžio 10 dienų. Po vaidinimo bus bufet- as su įvairiais užkandžiais ir gė- rimais. Tėvų komitetas kvie- čia visus detroitiečius ir vindsor- riečius į parengimą atsilankyti, savo dalyvavimu paremsite li- tuanistinę mokyklą.

GRĄSINIMAI JURGUCIO ŽMONAI

Dažnai Altos centrinę būs- tinę aplankęs iš Lietuvos atbė- gęs A. Jurgutis pranešė: kad didėja represijos prieš jo žmo- ną Mariją. Kada ji padavė pra- šymą Sovietų Sąjungos prezi- dentui Podgornui, ją išmetė iš darbo, grąsino įsmesti iš bu- to. Kaip Marija Jurgutienė te- lefonu pranešė savo vyrui Aloyzui Jurguciui, jai oku- pantų saugumas pareiškė: jei- gu ji dar rašys prašymus leis- ti jai išvykti pas vyrą, ji bus teisiamą ir, sangumiečių žo- džiais, gaus 6 m. kalinimo. Šitoks teroras ir priepaudo te- galimi tik žmogaus teises min- džiojančio komunistinėje dikta-

tūroj ir prieš tai visi, kas tik galime, turime kelti balsą.

IESKO INFORMACIJĄ APIE LIETUVĄ

Centrinė Amerikos Lietuvių Tarybos įstaiga Chicagoje nuolat gauna laiškus, kuriuose prašoma daugiau informacijų apie Lietuvą ir lietuvius. Dau- giausia kreipiasi moksleiviai ir studentai, bet telefonais ir raš- tais kerpiasi ir kiti asmenys. Pz. paskutiniu metu J. Benius iš Montrelio, Kanados, papra- šė kelių egzempliorių prof. J. Ereto knygos "The Forgotten Balts", Sally Aquilas pra- šė informacijų apie lietuvių kultū- rą ir tradicijas, G. Simutis ie- šką amedžiagos asovo akade- miniam darbui apie Lietuvą.

Kiek tik galima, šioje srityje stengiamasi patarnauti.

TES LIETUVOS ISLAISVINIMO PASTANGAS

Gavęs Amerikos Lietuvių Tarybos raštą, skatinantį, kad JAV ir toliau tęstų nepripaži- nimą Sovietų Sąjungos įvyk- dyto Lietuvos, Latvijos ir Esti- jos užgrobumo, kongresmanas Samuel S. Stratton Altos va- dovybei atsiuntė raštą, kuria- me pareiškė, kad jis visada palaikė Lietuvos Lietuvos ir Estijos laisvės ir nepriklaus- mybės atstatymą ir užtikrina, kad jis ir toliau tęs tas pastan- gas.

ALTA DALYVAUJA VLIKO SEIME

Amerikos Lietuvių Taryba lapkričio 26 d. susirinkusi po- sėdžio savo būstinėje apsva- rė eilę bėgimų reikalų. Gavo kvietimą iš pirm. dr. J. K. Valiūno, nutarta pasiųsti Al- tos delegaciją į Vliko seimą, įvykstantį gruodžio 7 — 8 die- nomis Bostone. Altos posėdyje dalyvavo pirm. dr. K. Bobelis,

T. Blinstrubas, dr. K. Šidlaus- kas, kun. A. Stalys, dr. J. Va- laitis, dr. V. Šimaitis, J. Ško- rubakas, V. Šimkus, E. Viliu- nė, T. Kuzienė, E. Špilgys, A. Pakalniškis, J. Blinstrubas, kun. J. Prunskis. Susirinku- sieji pasveikino gimtadienį besivėnčiantį T. Blinstrubą.

22 SENATORIŲ SVEIKINIMAS S. KUDIRKAI

Senatorius Charles H. Per- cy, S. Kudirkos į Chicago apsi- lankymo proga, atsiuntė jam sveikinimo telegramą 22 sena- torių vardu. Tie visi 22 senato- riai buvo pasirašę rezoluciją besiekiant išlaisvinti S. Kudir- ką. Telegramoje sen. Percy sako: "Taip pat noriu pasvei- kinti Amerikos Lietuvių Tary- bos vadus ir narius, kurie taip uoliai darbuosis, kad S. Ku- dirka būtų paleistas į laisvę ir galėtų emigruoti. Šio laimingo įvykio proga karšti sveikini- mai Jums ir visiems dalyva- vusiems šiame laimingame įvykyje."

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietas viršelias įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkst. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENUJŲ LIETUVISKŲ
KNYGŲ ISTORIJA
Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai, Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.
Abi knygas gaukite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Pay- checks disappear fast.

Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vaca- tion or another immediate goal.

A good chunk of that money seems to disappear by itself.

So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need.

Unless there was a nest egg build- ing up all that time.

A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're sav- ing money too. That's good to know.

Now U.S. Bonds pay 4% interest when held to maturity of 5 years, 10% more the 4% the first year. Bonds are redeemable if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Los Angeles, Cal.

Svaistas, Mackialienė ir kt. Dramos sambūrio valdybą

(Tęsinys 3)

Praeitais dešimtmetis buvo Kalifornijos augimo metai. Gyventojų skaičius sparčiai didėjo, kai iš šalto klimato valstybių susigundė seni ir jauni važiuoti į reklamuojamą rojus klimato valstybę. Lietuvių kolonija taip pat ir pensininkais ir jaunų inžinierių šeimomis gausėjo.

1962 metų spalio 25 d. Dramos sambūrio viešame susirinkime, kurs buvo šv. Kazimiero parapija, į valdybą išrinkti ir neperseniausiai į Los Angeles atvykusieji teatro darbo mėgėjai ir rėmėjai, tai: rašytojas Juozas Švaistas-Balčiūnas, Dalia Mackialienė, Balys Mackiala. Nuo seniau sambūryje veikias Vladas Gylis taip pat išrinktas valdybą, jis pasiėmė valdybos nario darbą informacijai apie sambūrį, Algirdas Žaliūnas, vicepirmininkas ir teatro dailininkas, scenos dekoratorius. Būtiui Mackialai teko pirmininko pareigos, Juozas Švaistas sekretoriaus.

riūm ir Dalila Mackialienė išdėstė.

Taigi, tik Vladas Gylis vėl per rinktas, o kiti prieš tai valdyboje buvę: N. Apeikienė, V. Dovytaitis, D. Mitkienė ir L. Žilevičiūtė nebesutiko kandidatuoti.

Buvau ir aš siūlomas kandidatu į valdybą, kaip galėsiu būti sambūriui naudingas korespondencijų rašymu. Atsikalbinėjau, nuomonaiudamas, jog patogiau korespondencijas apie valdybos veiklą bus rašyti, kai valdyboje nebūsiu, gal tada būsiu objektyvesnis. Siūliau Švaistą valdybą ir aiškinau, jog jis būtų naudingas, kaip žymus rašytojas, vaidinimui veikalus parenkant ir kitomis savo literatūros žiniomis bei ilgų metų praktika, kaip vaidinimų lankytojas.

Švaistas spiriovisi. Gyvenas ne Los Angeles, o Santa Monica mieste. Automobilio nevažiavo, tad į Los Angeles atvyksta tik gerų draugų ir kaimynų pavė-

žinamas. Autobusu perilgas ke-

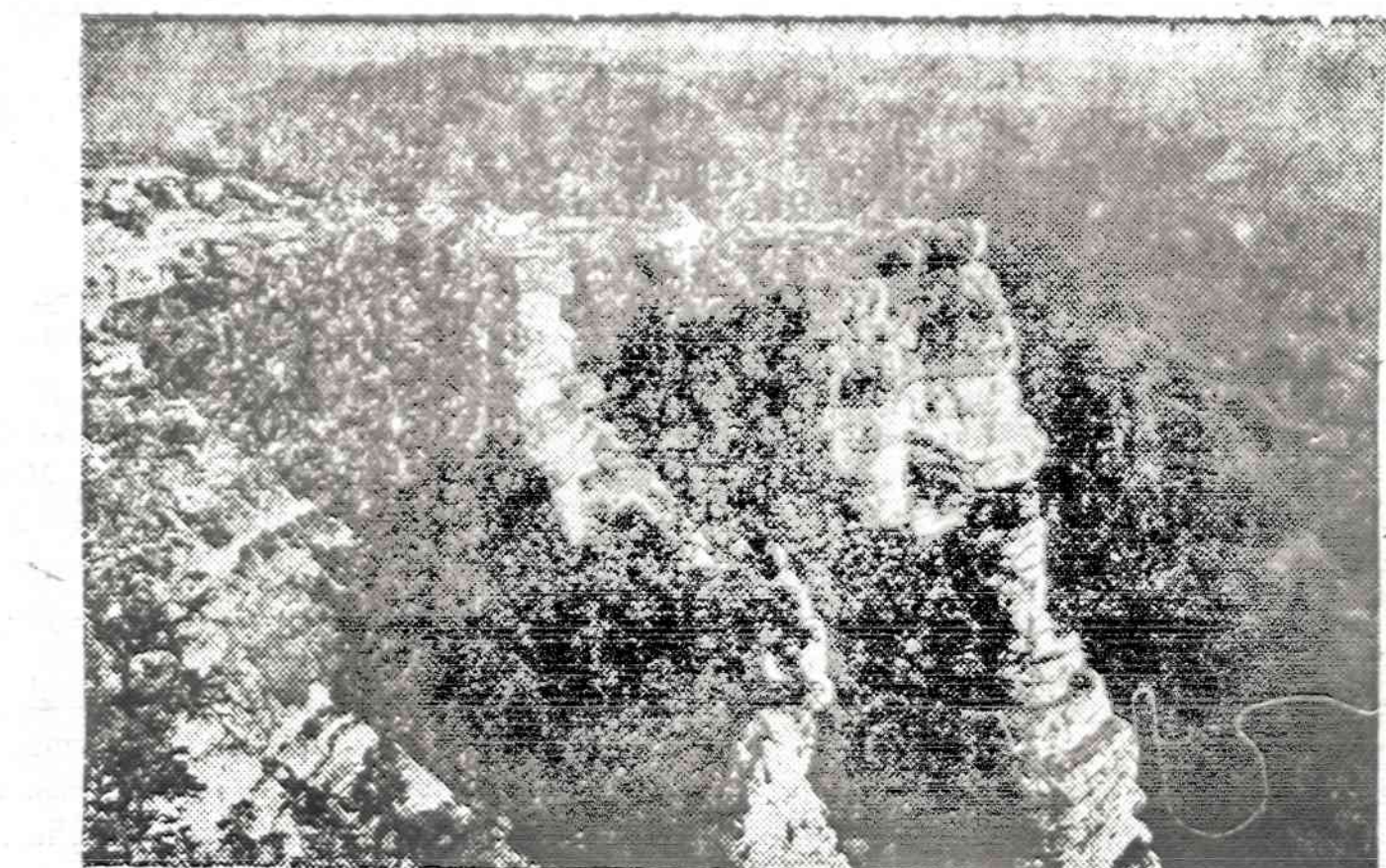
liavimas. Pasizadėjau parūpinti susisiekimo priemonę ir pats jį į posėdžius pavėžinti ir atgal namo grąžinti, jei jau kitokios susisiekimo priemonės nebūtų.

Tada dar iš Los Angeles į Santa Monica greitkelio nebuvo, per gatvių šviesas besiriant tekdamo sugaišti apie 50 minučių ar visą valandą, kol nuo namų pasiekdavau Santa Monica. Tačiau teatro labui negaila nei laiko galios, nei benzino, nei automobilio nusidėvėjimo. Šitomis sąlygomis Švaistas sutiko įeiti į Dramos sambūrio valdybą ir jam teko, kaip minėjau, sekretoriaus pareigos.

Anksčiau esu minėjęs, jog Švaistas susirūpino paruošti Dramos sambūrio statutelį, kad būtų aišku, kas yra nariai, kokios jų pareigos etc., kaip kad jis aiškino, kad ateityje būtų galima išvengti nesusipratimų. Švaistas pramatė ateitį, bet jo sumanymas nebuvo paremtas ir neįgyvendintas. Ir dabar matome, jog eina ginčas: ar Dramos sambūrio tvarkosi diktatoriškai ar kitaip? Žinoma, gal toks statutelis būtų ir pagelbėjęs, o gal ir ne. Tik atsiminkime anuos laikus, kai čia vyravo statuto laužymai, kai Alto statutas ir taisyklių nepaisydami "politikiečiai" surinkę pinigų nesiuntė Alto centrui, kai balsavo garsia Alto centro į Los Angeles perkėlimo rezoliuciją.

Automobilis sustojo, bet ir šiaip posėdis atšauktas

Pasiūlydamas padėti šveistui į Dramos sambūrio posėdžius atvykti, galvojau, jog tų posėdžių ne kažin kiek bus, o be to, gal kiti valdybos nariai pasigundys kartą kitą Santa Monicoje posėdžiauti ir švaistą aplankyti. Kiek kartų gavau pranešimą, jog Švaistas Los Angelė reikalingas, vis stengiausi jį atgauti. Kartą valdybos pirmininkas B. Mackiala paskambino, sakdamas, jog rytojauš dienos vakarė bus Dramos sambūrio posėdis. Ar galėsiu švaistą atvežti? Taip. Ir su tik ką iš garažo pasimtu po "tune-up" automobilu. Nepavaziavau nė poros mylių, kaip automobilis užgeso ir neberodė gyvybės. Skambinau į garažą. Sako, tuoj atvažiuos mechanikas, turiu palaukti. Laukdamas lyg ir jaudinuosi, kad neatliksiu pareigos, neatvešiu švaisto į posėdį. Skambinu Dramos sambūrio pirmininkui ir pasakojau, kad kelyje esu įstrigęs. Jis šaltai pratarė, jog posėdis nebus, atšauktas. Skambi-

Viena gražiausių Amerikos vietų yra Grand Canyon, kurio spalvos ir apimtis nustebina visus, kurie jį pamato.

neš man į namus, bet niekas telefonu neatsiliepė.

Vadinasi, nelaimėje laimė — jei automobilis nebūtų sustojęs, būčiau bereikalo į Santa Monica nuvažiuojęs.

Kazys Lukšys buvo didžios gyvenimo praktikos vyras ir visuomenininkas. Iš Amerikos grįžęs į nepriklausomą Lietuvą pradėjo filmų biznį, turėjo kinoteatrą, bet komunistams Lietuvą užėmus, viską palikęs laimingai sugrįžo Amerikon. Ir čia vėl turėjo, kaip sakoma, pradėti nuo šaukšto. Kai vadinamieji naujieji ateiviai suvažiojo, Kazys Lukšys vėl buvo ekonomiškai prasigyręs ir buvo žymus organizacijų veikėjas.

Kartą vienu SLA kuopos reikalavimu klausiau patarimo, sekmdienio rytą K. Lukšui paskambinęs telefonu jį kalbinau. Jisai sakė, jog turįs reikalą ir 11 val. dieną būsiu parapijos kieme, tad galėsiu pasikalbėti. Kaip tik tą pačią dieną pirmą valandą buvo Dramos sambūrio valdybos posėdis, turėčiau švaistą atvežti. Klausiau Lukšį, gal jis galėtų švaistą atvežti? Pažadėjo, tik pridėjo pastabą, jei tik švaistas važiuos.

Kai 11 val. parapijos kieme pasitikau Lukšį, jis buvo vienas. Tuoj klausiau, kur švaistas, ar neatvažiojo? Jis paaiškino, jog švaistas sakė, esą jam dar per anksti važiuoti, lauks kol "tikrasis" jo šoferis jį paims. Pagalvojau, jei švaistui per anksti porą valandų prieš posėdį į Los Angeles atvažiuoti ir čia parapijos sodyboje, jei ne bažnyčioje, pabuvoti, tai ir man pertolimas kelias nemažiau kaip porą valandų gaišti, važiuoti ir jį pasiimti. Taip šiose aplinkybėse pasizadėjau šoferiavimo ir atsisaikau.

D. Mackialienė sutiko "Kojines" režisuoti

Nepasisekus J. Kaributą prikalbinti imtis režisavimo, reikėjo ką nors kitą surasti. 1962 metų baigmėje kartą Tautiniuose namuose šeštadienio vakarėnėje pamačiau prie stalo sėdintį: Jonę Pėterienę, jau Lietuvijoje Klaipėdos šaulių teatre vaidinanti; Oną Mironienę, kurią buvau matęs Čikagos lietuvių teatre vaidinant; ir Dalilą Mackialienę, prieš metus ar kiek daugiau į Los Angeles atvykusią. Visos jos tada buvo Dramos sambūrio narės.

Prisigretinau ir atsisėdau prie jų stalo. Ėmiau pasakoti savo rūpestį: negaliu sukombinuoti programos besitinkančiam SLA kuopos metiniam parengimui. Ir kreipiausi maždaug padėdinti: — Jūs moterys, tiek daug vaidinusios, ar nesiimtumėte nors menkutę komedijėlę organizacijos parengimui surežisuoti ir tuo vėl Dramos sambūrį išjudinti? Ir Pėterienė ir Mironienė tuoj pasisakė, jog režisuoti nesutinkančios, bet vaidinti galinčios. Dalila Mackialienė tarė galinti režisuoti.

Ona Mironienė tuoj pasiūlė ir veiklą — Antano Rūko komediją "Kojinės". Tai neilga, bet gerai parašyta komedija. Ją Rūkas parašė Čikagoje būdamas, kai buvo apsiėmęs paruošti Naujienų metiniam parengimui

"DIEVŲ KARIETOS"

Mokslinių fantazijų rašytojas šveicaras Erich von Daniken knygos "Dievų karietos" (Chariots of the Gods) ir kelių kitų tomis pačiomis temomis knygų autorius, sekmdienį, gruodžio 8 d. 8 val. vakaro North Central College, Naperville, Ill., skaitys paskaitą apie senovės civilizacijas ir jų steigėjus.

Gimęs 1935 m. balandžio 14 d. Zopingen, Šveicarijoje, tebebūdamas 19 metų studentas ekskursijoje į Egiptą tiek susižavėjo senove, kad tyrimui pašventė visą savo gyvenimą. Iki šiol jo parašytų knygų bendras tiražas siekia 28 milijonus ir jo knygos jau išverstos į 34 kalbas. Pirmoji knyga "Chariots of the Gods?" (Dievų karietos?) aprašo ir vaizdais — foto nuotraukomis patvirtina autoriaus įrodinėjimus, kad maždaug prieš 40,000 metų "astronautai" iš kitų pasaulių landydavo mūsų žemę, palikdami daugybę paminklų, kad jų čia būta ir kas jų daryta. Sekanti jo knyga "Gods

programą. Be kitų jis pats ir Ona Mironienė vaidino.

Tuoj parašiau Antanui Rūkui į Čikagą laišką, jis leido "Kojines" vaidinti ir atsiuntė rankraštį. Prasidėjo repeticijos, užsukome reklamą. Vaidintojai tik keturi: D. Mackialienė, O. Mironienė, J. Andrius ir J. Raibys. Scenos ir programos dailininkas A. Žaliūnas. (B. d.)

from Outer Space" (Dievai iš Visatos erdvių) ir "The Gold of the Gods" (Dievų auksas) vėl patelkia gausybės papildomų faktų ir realių (apčiuopamų) argumentų, kurie liudija, jog kadaise Žemės planetoje būta dalykų ir palikta gausybės paminklų, kurių jokių būdu kitaip neįmanoma aiškinti kaip kad "dievai" žemę vaikščiojo".

mirkytą. "Negerk degtines, bet ją valgyk!"

Buvęs boksininkas Max Moskowitz, dabar gyvenas slaugymo namuose (adresas neskelbiama), pasakė: "Aš savo whiskey valgau. Štai kaip. Tai geriausias dalykas jūsų skilviui visame pasaulyje. Aš imu gabalą duonos ir jį pamirku whiskeyje. Tai labai sveika. Whiskey valgyk — negerk! Aš suvartoju mažiausiai pusę "pantės" savaitėje, bet negeriu. Aš savo whiskey valgyk". Jis dar pridūrė, kad būtinai reikia mankštintis — būtinai lauke. "Nepaisyk, kad šalta, eik laukan ir būk lauke, ir nevalgyk daug. Geriau dažniau tik ne daug. Visuomet eik nuo stalo dar truputį alkanas".

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIEŅOSE"

AMŽIAUS PASLAPTIS

Valgyti duoną degtinę pamirskant

Norintiems gyventi daugiau kaip šimtą metų praktišką patarimą duoda 103 metų amžiaus čikagiškis Max Moskowitz, pasakęs "Enquirer" reporteriui kaip jis pats tokios amžiaus sulaukė: valgydamas duoną degtinę pa-

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir mintys" tomą (neišėjęs) už \$2.00.

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojiui tik už \$5.00 metams!

7722 George St.
La Salle, P.Q., Montreal 690,
Canada

(Reguliari prenumerata — \$10.00)

Prašome iškirpti ir prisiųsti (Pavardė ir vardas)

su virš nurodytu

prenumeratos

mokesčiu.

(Tikslus adresas)

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietis išpūdnai oku puotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, palmti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gryva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rastenoio vertimas. Gražus leidinys. 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istorinis DLK vytauto bruozai, paliečiant lo laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.06. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar pinigine perlaide.

NAUJIEŅOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!

5 1/2%
EARN UP TO 7 1/2%
MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN

2212 WEST CERMACK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

SLA SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrausimams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunulis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuvišku KLUBU ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijose. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

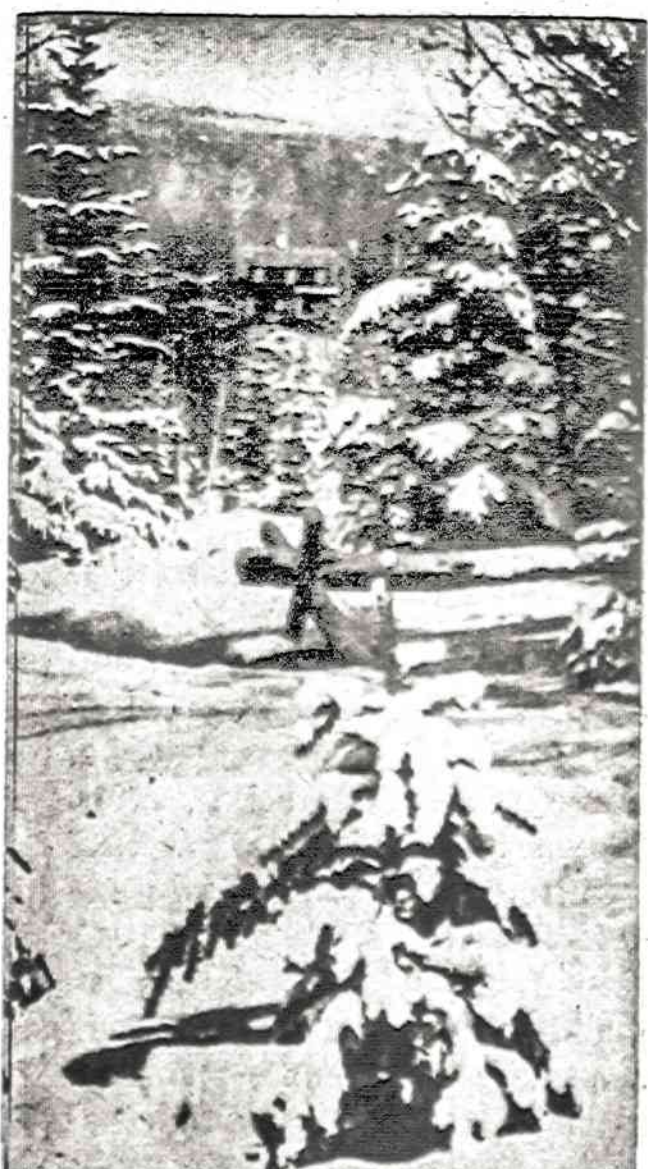
Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

36 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.
15 cents per copy.

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose:
metams \$30.00
pusiui metų \$16.00
trims mėnesiams \$8.50
vienam mėnesiui \$3.00

Kitoje JAV vietoje:

metams \$26.00
pusiui metų \$14.00

trims mėnesiams \$7.50
vienam mėnesiui \$2.50
Kanadoje:
metams \$30.00
pusiui metų \$16.00
vienam mėnesiui \$3.00
Užsieniuose:
Metams \$31.00
pusiui metų \$18.00
vienam mėnesiui \$4.00

Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Su kuo bendradarbiauti?

Bendradarbiavimo su kraštu klausimas yra suskaldęs visus Amerikos lietuvius. Didelei daugumai šis klausimas yra suprantamas ir aiškus, bet yra dar ir tokių, kuriems problema nėra aiški, o kai kam net atrodo tuščiaidurė. Visi turime galvoje tą patį, bet kitaip interpretuojame. Ši problema yra kilusi kiekvienoje organizacijoje, kiekvienoje šeimoje ir kiekviename tremties junginyje.

Visi žinome, kad "bendradarbiauti su kraštu" galima tikrai per "tarybinę" valdžios skirtus atstovus ir tos "tarybinę" valdžios nustatytomis sąlygomis. Mus kviečia pasimatyti su "Lietuvoje gyvenančiais broliais ir seserimis", bet mums pasako, kad mes galėsime su jais pasimatyti tikrai Vilniuje, policijos saugojamame "Gintaro" viešbutyje. Mums aiškina, kad mes galėsime kelioms valandoms nuvažiuoti į Kauną, sustoti Trakuose ir pernakvoti Druskininkuose, bet mums neleidžia nuvažiuoti į giminį kaimą ir pamatyti, kaip tie mūsų broliai tame kaime šiandien gyvena.

Mes visi žinome, kad Lietuvoje "panaikintas kapitalizmas", padėti socialistinės santvarkos pagrindai ir kiekvieną dieną statomas "komunizmas". Kad tas "komunizmas" greičiau būtų "baigtas statyti", visus dirbti galinčius lietuvius padaro spartuoliais ir verčia lenktyniauti. Kad lenktyniavimas būtų efektyvus ir kiekvienas mūsų tautietis pagamintų daugiau, negu greta kitas mūsų tautietis plūša, tai greta jo pastatyti komunistų partijos nariai, primenantieji j. m. reikalą pasispausti ir pagaminti galimai geresnių maisto produktų, dviračių ir skaičiavimo mašinų.

Mums "bendradarbiavimo su kraštu" seni advokatai pasakoja, kad ir komunistai yra lietuviai. Visi žinome, kad komunistams reikia susitikti su komunistais rusais ir kiekvieną dieną su jais bendradarbiauti. Jie jaučia Maskvos primetamą "socializmo statybą", bet jie vis dėlto yra mūsų tautiečiai, kurie nori gero gimtą savo kraštui ir kuriems rūpi lietuvių tautos reikalai. Kad klausimas būtų aiškesnis, pacituosime kelis sakinius iš vieno turistų parvežto paskutinio "Komunisto" numerio.

"Komunistą", kaip Naujienų skaitytojai jau žino, redaguoja Honanas Zimanas, ilgus metus buvęs Lietuvos Komunistų partijos centro komiteto leidžiamos Tiesos

Dienų skeveldros

Šiandie trumpam stablerki-
me ties okupuotos Lietuvos
spauda. Išvados savaime aiš-
kios. Ir taip "Svyturys" rašo:
It pragaistingos fėjos savo
šešėliais pravaikštos temdo
gamyklų veidą. Dėl jų nervingi
nasi meistras ir cėchų viršininkai,
dori darbininkai braukia
nau kaktos "dvigubą" pra-
kaitą. Kenčia visas didžiulis
kolektyvas, tapęs pravaikštų

sos vyriausias redaktorius. Nuo užpraitų metų, Zimanas redaguoja teoretinį partijos žurnalą, kad ir pavėluotai, bet vis išseinantį kiekvieną mėnesį. Pačioje šio žurnalo pradžioje Zimanas įdėdą N. Podgorno pasirašytą įsakymą, liepiantį pakabinti Petriui Griškevičiui Lenino ordiną ant krūtinės. Greičiausiai, kad Lenino ordiną Griškevičiui išsidėrėjo pats Zimanas. Jis Griškevičių padarė Lietuvos komunistų partijos pirmuoju sekretorium, jis ir šiandien jį kelia į "komunistinės statybos" padangas. Zimanas tai daro vien dėl to, kad jam patiko Griškevičiaus korespondencijos iš Rokiškio. Pokariniais metais Lietuvoj "socializmą" reikėjo "cementuoti" sovietiniais tankais, tuo tarpu Griškevičius mokėdavo parašyti, kaip Rokiškio ūkininkai bežemiai ir mažžemiai patys "savu noru" ėjo į kolchozus ir "patys persiorientavo".

Partijos teoretiniame organe įžanginiams Zimanas rašo:

"Nuo šiandieninio gyvenimo aukštumų labai gerai matosi, kad atsakingu istoriniu momentu — 1940 metais Lietuvos darbo žmonės, pasukę į socializmą ir įsidėrėję į TSRS, pasirinko vienintelį teisingą kelią. Tarybų valdžios įvedimas Lietuvoje savaime dar negali duoti tvirtos garantijos išlaikyti socialistinę Lietuvą nuo bet kurių imperialistinių pasikėsinimų ir jos gyvenimą, — kalbėjo Antanas Sniečkus Lietuvos liaudies seime, — mums visiems turi būti aišku, kad Lietuvos liaudis gali turėti tik vieną kelią, jei ji nori gyventi laimingai ir laisvai. Tai kelias — prisidėti prie tarybų Sąjungos. Bet kuris kitas kelias būtų mūsų kraštui pražūtingas" (Komunistas, 1974 m. rugpjūčio numeris, 3 ir 4 psl.).

Zimanas savo straipsnyje neįrodė, kad lietuviai, prijungti prie "tarybų" Sąjungos, turi būti "laimingi ir laisvi". Jis nieko nesako, kad dabartinė valdžia net bijo tą "laisvę ir laimę" parvažiavusiems amerikiečiams parodyti, bet jis tvirtina, kad taip yra. Skaitytojai turi juo pasitikėti. Bet tame įžanginiame yra dar vienas svarbus faktas, kurį turėtų įsikalti į galvą kiekvienas "bendradarbiavimo su kraštu" šalininkas. Ten šitaip rašoma:

"Jauną tarybų Lietuvą 1940 m. rugpjūčio 3 d. broliškos tarybinės respublikos priėmė į savo šeimą. Po kurio laiko, 1940 m. spalio 8 d., mūsų respublikos darbo žmonės sulaukė dar vieno reikšmingo įvykio: į VKP (b) (Visąsąjunginę komunistų partiją — bolševikų (b. n. r.)) sudėty buvo priimtas priešakinis jų kovos būrys — Lietuvos komunistų partija. Tuo buvo aukštai įvertinta ilgametė respublikos komunistų kova už marksizmo — leninizmo idėjų pergale Lietuvijoje" (Ten pat).

Pats Zimanas išmūšė "bendradarbiavimo su kraštu" advokatams svarbiausią argumentą. Jie "bendradarbiaus" ne su lietuvišiais komunistais, bet su Lietuvoj veikiančiu priešakininiu bolševikų partijos kovos būriu.

vergu — per jas turi triūsti
viršvalandžius arba, kai visi
žmoniskai išsisi, dirbti per
šventes. Štai Kėdainių biochemijos
gamykloje 139 darbininkai per
dešimt mėnesių "pravaikščiojo" 811 dienų, reikėjo
atidėti 1311 viršvalandžių ir
756 poilsio dienas ir šventes.
Didelis čia ir materialinis pravaikštų
"efektas". Mielų cėchas per vieną pravaikštą
netenka produkcijos už 203,85
rb., premiks — net už 387,66
rb. Per dešimt mėnesių tame
brangiame cėche 26 žmonės
pradinėję 128 dienas — štai
jums ir 1290132,48 rb. nuostolių.
Bet, atvirai sakant, užre-
gistruojamas toli gražu ne visos
pravaikštos. Antra, fakti-
nės pravaikštos gamykloje —
tik viena bėda, kad ir kokia ji
būtų. Ne mažiau pragaistinga,
kai dirbama "vaikščiojant",
stengiamasi, progelei pasitai-
kus, kaip nors išvengti... dar-
bo. Tada ir tavo tikroji pravaikšta
daug baisesnė.

"Literatūroj ir Mene" skai-
tome:

"Utenoj karo dainų ir eilė-
raščių vakaras — konkursas.
Suvažiovo saviveiklininkai iš
viso rajono, vietinių konkur-
sų nugalėtojai. Garbės sve-
čiai buvo pakviesti karo vete-
ranai, ir be šurpulo negalėjo
žiūrėti ir klausytis, kaip pakilo
žmogus su tuščia rankove, kai
pradėjo pasakoti kiek praėjo
dulkėtą fronto kelių, kiek
skeveldros nuolaužų dar ne-
siojasi savo petyje. O salėje
sėdėjo tik patys saviveiklini-
kai. Daugiatūkstantinė Utena,
perspektyvus pramonės cen-
tras... Ką jis veikė tą valan-
dą, kur praleido laisvas šven-
tės dienas? Į kultūros namus
jį kvietė skelbimai, kvietė ra-
joninis laikraštis. Neatsiliepė
nė viena gamykla, mokykla,
administracinė ir ūkinė įstaiga,
nė vienas naujas mikrorajonas.
Neatsiliepė aplinkiniai
kaimai apylinkės, kolūkiai ir
"tarybiniai ūkiai".

"L. ir M" kita proga rašo:

Varnių miestas... už senosios
bažnyčios, kur ant kelių skubai
sukaltų statų moterėlės
dėsto savo prekes, dilgteli ne-
maloni nuojauta. Prieš kele-
rius metus surinkti krivon eks-
ponatai telabauja erdvės, ku-
ria kol kas naudojasi baldų
parduotuovė. Kas bus su kra-
stotyrynikių sukratomomis gėry-
bėmis. Varniuose niekas ne-
žino. Gal stiegs bažnyčioje
muziejus? O gal eksponatus
veš į Telšius?

"Lit. ir Menas" dėsto:
Daug kur miesteliuose arba
visai nėra kultūros namų, ar-

VL BAKONAS

Pastabos iš tolo

Kiek gyventojų mieste?

Sunku gauti tikslų atsakymą
nuo eilinio piliečio, bet nedova-
notinas apsilėidimas to nežinoti
miesto pareigūnui. Netgi pir-
mą kartą rašydamas apie Spoka-
ne parodą klaidingai perdaviau
to miesto labai išpustą gyventojų
skaičių — 700,000 — apie ką
mane painformavo (lėktuve) i

ba pro jų pamatus, kaip sako-
ma, šunys lando. Apie kino
teatrą jie gali tik pasvajoti, i
vadinamąjį kino salę, pavyz-
džiui, Pilviškino (Vilkavi-
kio raj.) nesmagu ir koją įkel-
ti — tokia ji neįauki, šalta ir
nevalyva.

O Vieksniuose, Lietuvos
puodžių sostinėje, turinioje
senas tradicijas ir savitą gyve-
nimo būdą, nėra nei tos pap-
rastos kino salės (po to, kai
sudegė kultūros namai), ir
vieksniškiai kino žiūrėti važi-
nėja į Mažeikius arba, jei iš-
prašo, eina į profesinės teh-
nikos mokyklos sporto salę,
kurį tikrai nepritaikyta filmų
demonstravimui.

"Lit. ir Menas" stabtelėjęs
ties dailininku, vardu Silvest-
ras Džiaukštas (ar kartais ne-
rusų kolonistų atgabena dar
caro laikų) džiugiasi, kad
ans "mielas spaudos svečias".
Ir kodėl? ogi spreskime iš jo
paveikslų: "Aktyvisto žuimas",
"Pokario metai", (rusų)
"Partizanų naktys", "Liaudies
(suprask! okupanto!) gyny-
jai", "Sūvis iš miško" ir kt.

Niūrias nuotaikas "pajvai-
rinti" čia seno lenko humoris-
tokūrybos aforizmų. S. J. Lec-
lenky okupacijos metais ne-
kartą yra užtaręs lietuvius:

Tai, ką vienas poetas kalba
apie kitą, gali pasakyti ir ne
poetas.

Yra tokių silpnų pjesių, ku-
rios negali pasitraukti nuo
scenos.

Jis apsišėrė galvą savo au-
kų pelenais.

Ant jo krito įtarimo šešėlis,
kuriam jis pasislėpė.

Kazin ką būtų atradęs Ko-
lumbas, jei jam pakeliui ne-
būtų pasimaišiusi Amerika.

Teknika taip išstobulėjo, kad
žmogus jau gali apsieiti pats
be savęs.

Ir Einšteino laikas priklausė
nuo miesto laikrodžių.

Viskas žmonių rankose, to-
dėl dažniau jas plaukime.
J. Cicėnas

ten vykstant mano bendrakai-
vis, pasisakęs, kad gyvenas Spo-
kane. Tik vėliau, betikrinant ofi-
cialią spausdintą informaciją,
paaiškėjo, kad tas miestas turi
ne 700,000, bet vos tik 170,000
gyventojų.

Bet pats įdomiausias ir net
juokingiausias šioje srityje, ren-
kant informaciją, nuotykis man
atsitiko visai neseniai Tijuanos
mieste, Meksikoje. Vienoje me-
no galerijoje žmona dairėsi pirk-
ti ką nors originalaus, meksikie-
tiško, o aš užkalbinau patį daili-
ninką, klausdamas kiek miestas
(Tijuana) turi gyventojų.

Gerokai pagalvojęs dailini-
kas atsakė, kad esą dabar yra
apie 700-800,000 gyventojų ir
už poros metų jų bus virš mi-
lijono, nes miestas auga labai
spartiai (ko aš čia apsilankęs
po beveik 20 metų negalėjau pa-
stebėti).

Nieku geru man neatrodė,
kad tas purvinas miestelis turė-
tų tiek daug gyventojų. Visai
kitoje miesto pusėje, vėliau "pa-
gavau" miesto policininką, kurių
mano dideliu nustebimui mie-
ste buvo stebėtinai mažai — centre
nesimatė nei vieno. Paklausiau
jį (angliškai) Kiek mieste gy-
ventojų? Jis atsakė irgi angli-
škai: "No English"... atitinkamai
gestikuodamas rankomis, kas
rodė, kad nekamba angliškai.

Betgi pasirodė, kad jo būta
gana paslaugaus turistams: jis
viena ranka mane prilaikydams
už alkūnės, išsitraukė tarnybinių
švilpuką, juo garsiai sušvilpė ir
tuo atkreipė dėmesį kitoje gat-
vės pusėje keramikos dirbinius
pardavinėjusio prekybininko, ku-
ris tuoj atsukė prie mūsų. Po-
licininkas jam trumpai, kažką,
pasakė ispaniškai — meksikoni-
škai ir tas prekybininkas į ma-
lenų okupacijos metais ne-
kartą yra užtaręs lietuvius:

Angliškai kalbantis prekybi-
ninkas vėl meksikoniškai pasita-
rė su miesto policininku ir man
paaiškino, kad šiuo metu yra
25,000. Taigi, dailininkas kuris
gyvena ir kuria tame mieste —
sako, kad 700-800,000 gyventojų,
gi valdininkas (policininkas) ir
net prekybininkas taip pat ne-
žino gyventojų skaičiaus saky-
dami, kad tėra tik 25,000.

Šioks toks skirtumas... Beveik
"supykęs" paskambinau į turiz-
mo biurą, kur, po ilgo laukimo
prie telefono, gavau atsakymą,
kad miestas (Tijuana) dabar tu-
rįs 150,000 gyventojų. Nelabai
esu linkęs priimti "tikrų pini-
gu" ir to biuro davinius...

V. P. GEČIČNAS

Išpūdžiai ir pastabos iš anapus geležinės uždangos

12

Gaunasi išpūdis, kad to žemės
hektaro derlius yra neribotas, kad jo der-
lius priklauso nuo kolchozininko noro,
neatsižvelgiant nei laiko, nei oro sąlygų,
nei žemės rūšies.

Kolchozų laukų apdirbimą stengiamasi
sumechaninti. Kaip jau minėta, kol-
chozų mašinos dažniausiai būna išrikiuo-
tos laukuose palei geležinkelį, nežiūrint,
kad jos ten rūdija ir genda. Matyti taip da-
roma propagandos sumetimais. Gi toliau
nuo pagrindinių geležinkelio ruožų, teko
matyti kaip kolchozininkai kinto javus
rankiniais dalgiais, o laukus arė ir jungą
įkinkytais jaučiais (Pav. 7).

Stebėjau jaučią tempiamą plūgą ir gal-
vojau, kodėl vadovėlio "Tėvų nameliai
brangūs" autoriai bei jo leidėjas Lietuvių
Fondas nepanaudojo tokios laukų apdir-
bimo nuotraukos. Juk Lietuvoje kai kur
caro okupacijos metais dar jaučiais arė
laukus. Tai būtų buvę tik romantiška vai-
kams pasižiūrėti. O dabar, nuotrauka
dirbtina baso artojo, užsimaukšlinusio
vatukų iki pat ausų ir greta bėgancios
moterėlės, įsitverusios vadeles — tikras
nepriklausomos Lietuvos išniekinimas ir
pažeminimas. Savo laiku esu apkeliavęs

skersai ir išilgai Lietuvos teritoriją, bet
taip dirbančių Lietuvos laukuose, kaip
"Tėvų nameliai brangūs" atvaizduoja, ne-
teko matyti. Gėda jo autoriams, gėda ir
leidėjui!

IMONES IR FABRIKAI

Besilankant Rytų Vokietijoje, stengiau-
si suelti ir sąlytį su vietos žmonėmis, užmegs-
ti su jais pokalbius, kad nuodugniau galė-
čiau patirti jų gyvenimą, nuotaikas, nuo-
mones. Prisipažįstu, neblogai pavyko.
Susipažinau su imonės direktoriais, fab-
rikų darbininkais. Jų pokalbiai suteikė
man žinių, kurių kartais ir už pinigą ne-
gausi, ypač Rytuose.

Rytų Vokios fabrikai bei imonės dau-
gumoje dirba dviejomis pamainomis, 45
valandas į savaitę kiekviena pamaina.
Rodos, taip darbuojantis turėtų būti ga-
mininių perteklius. Vienok taip nėra: jų
trūksta. Ypačiai didelis trūkumas jaučiasi
statybos, ūkio ir kasdieninio vartojimo
reikmenų. O automobilių, jų užsisakius,
tenka laukti net 6 — 10 metų iki gausi, ne-
žiūrint, kad juos gamina Rusijoje. Lenki-
joje, Čekijoje ir toje pačioje Rytų Vokie-
tijoje.

Rytų Vokioj veikia įstatymas, kad kiek-
vienas asmuo privalo dirbti ir kiekvienas
turi būti aprūpintas darbu. Darbo aprū-
pinimo paskirstyme gaunasi net kuriojo-
zas, įsitverusios fabrikai pergrūsti žmo-
nėmis, o ligoninės ir panašios įstaigos bei
imonės — neturi pakankamai personalo.

Kaip Eisenache susipažintas daktaras pa-
sakojo:

— Tikėsite ar netikėsite: esant ligoni-
nėje, kur turėjau operaciją, privalejau
kiekvieną šeštadienį valyti sienas, langus,
duris ir plauti kambario grindis, kuriame
gulėjau. Kiekvieną dieną 4 val. po pietų,
grailestingoji sesuo išneša telefoną į ben-
drą koridorių, pastato jį ant staliuko ir
užrašo, kad svarbiam reikalui esant pra-
šom skambinti tokiu tai numeriu. Sakyki-
te, ar yra kur kitur pasaulyje tokia ligo-
ninių tvarka? ...

Vieno fabriko šlifutojas, pas kurį bu-
vau pakviestas vakarinei, išsitarė:
— Mūsų fabrike turime tryliką šimtų
darbininkų ir šešis šimtus tinginių.

Kaip tai suprasti? Pasirodo, kad visų
fabrikų personalas sugrupuotas į daugybę
kadry — bene į dvyliką: į valdomą (ad-
ministracijos), į propagandos, į kadra-
draugystei ugdyti su sovietų Rusija, į už-
sakymų, į projektų ir tyrinėjimų ir t. t.

Kiekvieno tokio kadro viršinė turi ve-
dą, padėjęją, sekretorkas, žodžiu — iš-
tįsą raštinę. Kadangi gamyba turi pirmu-
mą prieš visas kitas įstaigas, tad neste-
bėtina, jog ligoninės neturi pakankamai
personalo.

Ypačiai, labai svarbi fabrike valdomo
kadro viršūnė, kurios vyriausia galva ir
galia — slaptosios policijos asmuo. Jisai
yra yra fabriko autoritetas, viską "žinaš"
ir "suprantas". Be jo sutikimo — jokio ju-

Pav. 8. Kad moterys galėtų fabrikuose
dirbti, jos privalo vaikus palikti dar-
liuose. Vaikų darželių vedėja žiūrinėja
gatvėje, vaikus susikrovusi į specialų vai-
kams vežioti vežimuką — vaikų trokelį.

dėjimo. Va, čia ir iškyla socialistinio van-
dens burbulas, bet apie jį vėliau.

Imonės nuolat kenčia trūkstant žalia-
voms — čia jų yra, čia jų nėra. Lygiai
kaip ir maisto karutuvės bei duonos ke-
pyklos: čia bulvių arba silkių privežta per
daug, arba jų nėra; čia kepyklos turi mil-
tų ir priekaba duonos perdaug arba visai jų
neturi. Ir taip daina be galo.

— Taigi, tur būt neturite bendro užsa-
kymų ir paskirstymo centro? — tyčia kla-

siu. — Jisai privalo žinoti kur ko yra ir
kur ko nėra.

— Taip, — atsako, — yra, bet to neuž-
tenka, trūkumai nedingsta. Kiekviena
imonė turi savo žaliavų ieškojimo kadra,
kuris visur važinėja beieškodamas. Mūsų
mašinos senos, susidėvėjusios. Daugumo-
je dar iš prieškarinių laikų. Nuolat gen-
da. Reikėtų keisti naujomis, bet nėra ga-
limybės — jų neturime. Nors produkcijos
mašinas Rytų Vokioj gamina, bet jų ne-
simato. Tai va, kaip matote, tokiomis są-
lygomis mes gaminame... Kiek patylėjęs,
šlifutojas aiškina toliau:

— Jei fabrikas ką nors patobulina, pa-
gerina ar ką nors naujo išranda, tai tuojau
atvaizduoja rusų grupę, kuri naują ir pa-
gamintą produktą apžiūri, išbando ir iš-
siveža. Mes tokiu atveju jau nebeturime
teisės tą produktą gaminti.

— Tai kodėl taip elgiamasi? — teirau-
juos.

— Sunku pasakyti. Galima tik spėlio-
ti. Viena — nesitiki išsilaikyti Rytų Vokie-
tijoje. Antra — gal būt mano suteikti Rytų
Vokiai daugiau savystovumo ir padaryti
ją "atspausniu" buferiu tarp Rytų ir Va-
karų. Gal numato, jog čia vyks kovos ga-
lijotų besprendžiant pasaulio likimą. Vi-
saip juk galima manyti...

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujienuos"

VELNIO TRIKAMPIS

Neteko skaityti nei girdėti, ar tas "Velnio Trikampis" jau buvo žinomas Kolumbui plaukiant skersai Atlanta. Reikia manyti, kad tokio trikampio tada nebuvo, kadangi ne tik pats Kolumbus gyvas grįžo iš Naujojo Pasaulio, bet vėliau grįžo laivus auksu pasikrovę ispanų plėšriai konkistadorai. Gandai ir rimti pasakojimai apie tokį trikampį Atlanto vandenynė sklinda per gentkartes.

Tai yra Atlanto okeano plotas tarp Floridos (Miami), Bermudų ir Portoriko — vandenyno tri-

kampis, kur yra be jokios žymės dingę daug laivų ir lėktuvų. Kad tame trikampyje esą visokius dausus manevrus atlieka vadinami UFO — nežinomieji skraidantieji objektai ("skraidančios lėkštės"), ženka ir "rimtoje" spaudoje aptikti.

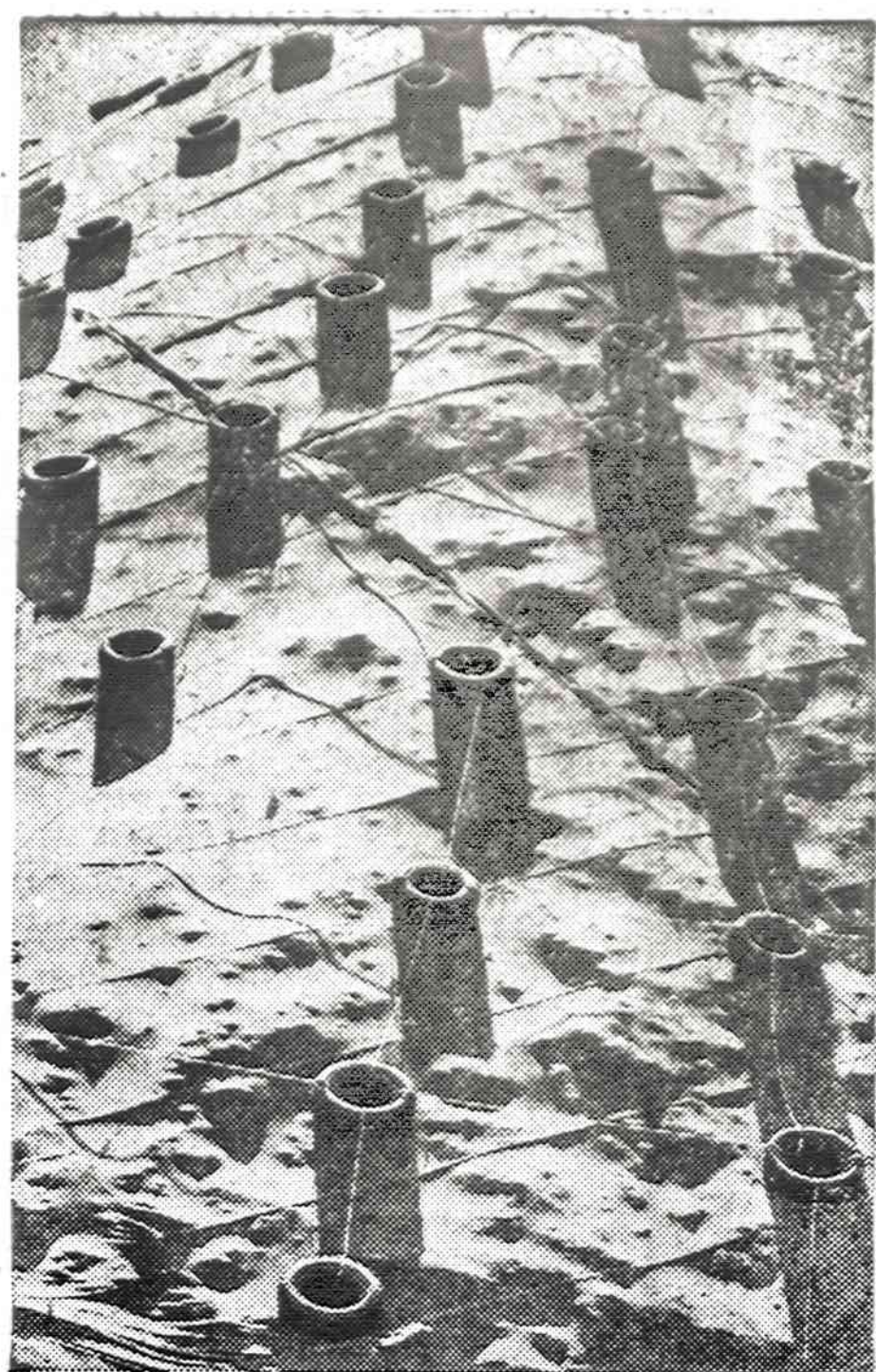
Apie "Velnio Trikampį" ir jame išdaromus misteriskus neišaiškinamus triukus, autorius Vyt. S. Laisvojeje Lietuvoje pateikia žinių jau iš pačių naujausių laikų.

Paimta iš L. L. Nr. 22 sekančio ištrauka:

Velnio Trikampis (3)

žurnalistas ir knygos "Velnio Trikampis" autorius Richard Winer bando racionaliai žiūrėti į visą šį reikalą. Jis prileidžia ir duoda net pavyzdžių, jog dažnai iš paprastos avarijos bandoma sukurti misterijas Velnio Trikampio saskaitym. Bet ir jis negali išaiškinti kai kurių žmonių pergyvenimus šiame vandens plote.

1969 metais, airis Verity, išplaukė 20 pėdų ilgio laiveliu (iš Airijos) ir po 115 dienų pasiekė Bahamos salą San Salyador. Pa-

Simtai senų padangų, surišių virvėmis, prilauko Milwaukee miesto kelių departameto druskos kalno apdangala.

klaustas kas buvo sunkiausia jo kelionėje, B. Verity atsakė: "Po 104 dienų plaukimo (jau Velnio Trikampyje), buvau patekęs į neapsakomą žaibavimą. Visą naktį ir ištisą dieną žaibai, didžiausiais ugnies liežuviais, raižė vandenį ir atrodo galėjau užuosti degančio vandens kvapą. Aš paprastai lengvai nenusigąstu, bet tuo laiku tikrai buvau be galo išsigandęs".

Anglas, J. Fairfax, kuris yra pirmasis žmogus irkliniu laiveliu "Britannia" perplaukęs 1969 metais Atlantą, spaudos atstovų apklausinėjimuose pasakoja apie Velnio Trikampį: "Naktį, maždaug 20 laipsnių virš horizonto, pastebėjau dvi labai ryškias šviesas. Jo buvo dešimt kartų ryškesnės nei Venera. Šviesos tikrai nebuvo žvaigždės. Tie du objektai kilo aukštyn ir staiga persiskyrė: vienas skrido žemiau, o antrasis daug aukščiau. Staiga abu pranyko. Man stebint šiuos objektus pajutau neapsakomai keistą jausmą — lyg būčiau užhipnotizuotas. Jaučiau, jog kažkas įsakinėja man dingti, pasišalinti iš esamos vietos, bet aš užsispyriau ir protestavau". Kada abu objektai dingę, tas keistas jausmas J. Fairfax apleidė, jo rankoje laikoma cigarete buvo pavirtusi pelenais, o kūnas apsipylęs prakaitu.

J. Fairfax pasakoja apie skraidančius nežinomus objektus, šis senas jūrininkas numodavo ranka ir garsiai nusijuokdavo. Bet praėjus vieneriems metams jis pakeitė savo nuomonę ir daugiau nesijuokė.

Vieną vasaros naktį raudonbarzdį J. Carpenter buvo begrižtas savo turistiniu laivu iš Bimini. Turistai ir jo padėjėjas miegojo žemutinėje laivo kabinoje. Buvo mėnulio pilnatis ir jūros paviršius nepaprastai ramus. Kapitonas žvelgė Fort Lauderdale link norėdamas padangėje žiūrėti miesto šviesų pašvaistes. Buvo kelios minutės po vidurnakčio. Jis įtūtė, jog kažkas atrodo kitaip negu paprastai, bet nekreipė per didelio dėmesio. Vistik pastebėjo, jog laivo priekis, kuris turėtų atspindėti balta mėnulio šviesą, atrodė žalsvas. "Aš negalėjau suprasti ką aš mačiau", — pasakojo kapitonas J. Carpenter, —

"virš laivo, aukštai, matėsi du disko pavidalo, žalsvai spinduliuojantieji, objektai... jie lyg kabojo vietoje. Likau be galo nustebintas ir stebėjau juos... nežinau kaip ilgai. Nutariau pabandyti miegančius keleivius, bet abi šviesos leidosi žemyn ir pasirodė jūroje be jokio vandens taškymo. Aš stebėjau jūros paviršių ir sekiau šiuos objektus iki jie dingo vandens gelmėse".

Januška atsiprašo J. Janušaitį

1973 m. birželio mėn. 16, 17 ir 23 dienomis, Chicagoje, Marquette Parko parapijos salėje, LB Marquette Parko apylinkės valdyba buvo išstaciūsi Lietuvos Genocido paroda.

Kelioms dienoms po parodos, Naujienose Kosto Januškos buvo paskelbta žinutė, kad parodoje nebuvo atsilankęs žurnalistas Jurgis Janušaitis ir saraše nebuvo įrašyta J. Janušaitio pavardė, kad būtų paaukojęs pinigine auką parodos išstatymo išlaidoms padengti.

Iš J. Janušaitio sužinota, kad tuo laiku kuomet vyko Genocido paroda, J. Janušaitis su šeima buvo išvykęs atostogų, parodoje negalėjo dalyvauti ir nebuvo įrašytas į aukotojų sarašą. J. Janušaitis parodė parodos rengimų susirašinėjimo storą bylą. Iš susirašinėjimo bylos matyti, kad tas jo susirašinėjimas vertas daugiau, negu, kad kokia pinigine auką.

Už padarytą klaidą Jurgis Janušaitis atsiprašo.

Kostas Januška

Tik 2 iš 3 nusikaltimų pranešami policijai

Policija skelbia, kad tik po du iš trijų sunkių nusikaltimų, kaip tai moterų išprievartavimai, sumušimai ir įsilaužimai, pranešami policijai; bendrai piktadarysčių skaičius esąs apie du ir tris kartus didesnis negu žinoma.

Pavyzdžiui analizė rodo, kad per pirmąjį 1973 metų pusmetį (visoje JAV) būta 16,682-

New Yorko liberalė dem. atstovė kongresui Bella Abzug reikalauja, kad demokratų delegacijoje iš New Yorko būtų daugiau moterų, daugiau juodų ir ispanišką kalbančių.

SKAITYK JR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRASTI "NAUJENAS"

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

MODELS — FEMALE
Photographic modeling, fashion show modeling, convention modeling. Good personality required.
For appointment call
PEOPLES UNLIMITED
9 A. M. — 5 P. M.
Monday Through Friday,
649-9712

BUSINESS CHANCES

Business Proges

PHOTO STUDIO —
MARQUETTE PARK LITHUANIAN AREA
Established 30 years.
Large customer file, work in progress, accs./rec. Will sell under adjustable inventory.
Call eve. 312 — 445-0792.

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

C O O K
PART TIME
MORNING — EARLY AFTERNOON.
Cook for industrial cafeteria. Must be experienced. References required. Excellent salary and full benefits.
PHOENIX CLOSURES, INC.
2444 W. 16 ST.
Tel. 226-1700
An equal opportunity employer

MISCELLANEOUS

Išvairūs Dalykai

MOVING Crib, dishes, buffet, twin beds complete, antiques, miscellaneous. 5633 West 23 Place, Cicero, Ill.

600 tokių nusikaltimų kaip prievartavimai, apiplėšimai, sumušimai ir pan., tačiau policijai pranešta tik 5,320,000. Policijos studijos rodo, kad išprievartavimų iš 81,600 skaičiaus policijai buvo pranešta tik 35,900.

Chicago policija spėja, kad iki šių metų pabaigos bus nužudyta apie 960 žmonių, tai yra 95 daugiau negu buvo nužudyta rekordiniais 1973 metais.

TRUMP AI

— Ričardas S. Ukrinas iš Marquette Parko apylinkės, Standard Federal Taupymo ir Skolinimo b-vės kasininkas, sėkmingai baigė American S. & L. instituto vadovystės programą Houstono universitete, Texas. Taip pat baigė Paskolų skyriaus tarnautoja Rita M. Prajka.

— Norbertas Shimkus iš Gage Parko apylinkės, Kennedy aukšt. mokyklos mokinys, laimėjo Talman Fed. S. & L. b-vės premiją už skatinantį taupymą menišką plakata.

— Ponia Elona T. McGuire, Yankten, South Dakota, gavo kalėdinę dovaną labiausiai pagaidaujamą dalyką — metinę Naujųjų prenumeratą nuo savo mielo vyro, elektronikos reikmenų žinovo ir pardavėjo. Naujoji mūsų skaitytoja ponia E. T. McGuire yra čikagietė Vailiulytė, gyvenama gražioje South Dakotos valstijoje, pasigenda savų tautiečių ir žinių iš lietuviško gyvenimo. Naujųjų vadovybė dėkoja p. McGuire už tokį dovanos parinkimą ir kartų su juo linki linksmų ir laimingų švenčių.

— Silvija Jurkskaitė dalyvaus Bogan aukšt. mokyklos mokinijų pastatymuose "Our Town". Jie bus gruodžio 5 ir 6 d. mokyklos auditorijoje.

— Amerikos jaunieji ūkininkai, 4-H klubų atstovai, suvažiuojo savo metinė konferencijon Chicago Conrad Hilton viešbutyje gruodžio 1—5 d. Klubai veikia taip pat miestuose su skirtingomis programomis ir praktikos darbais. Konferencijoje dalyvauja virš 1,600 jaunuolių. Jie lankys gyvulių parodą, muziejus, mokslo įstaigas, dalyvaus įvairiuose seminaruose ir pobūviuose.

— Rašomosios mašinėlės lietuvišku raldynu, visom kalbom ir gaidoms, visuose modeliuose gaunamos Chicagoje: dienų LU 5-9500, ir vakarais pas A. Daugirdą tel. 476-7399 arba tiesiai iš SPARTA Savininko: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIMS NUOSIMCINIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS

NAMU PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISU RCSIU DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb, būgallow, 63 ir Whipple. Retas pirkiny nebrangiai.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Parke. Puiki progą Lietuviai.

4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

2 APARTMENT BRICK

2-6's, lovely & clean, all oak trim. Large kitchen. Gas hot water heat. Good income. 2 car brick garage. Marquette Park area.

J. K. LAWRENCE

778-7272

— Stanley Grybas tarnauja patruliui Chicago's Lawn policijos distrikte. Prieš šventes gyventojai raginami saugotis kišenvagių. Jie veikia grupėmis, vieni užblokuodami praėjimus bei sudarydami spūstį, kiti tuo metu krausto kišenes ir rankinukus.

— Ray Zakaras iš Marquette Parko apylinkės, United Airlines tarnautojas O'Hare aerodrome, gavo premiją už sumanumą ir greitą orientaciją išgelbinti keleivį iš mirtino pavojaus.

— Edvardas J. Gudonis iš Marquette Parko apylinkės įstojo į Illinois Technologijos institutą studijuoti politinių mokslus. Ann J. Meškauskaitė iš Brighton Parko studijuoja cheminę inžineriją.

— Debra Bertulytė, Janeta Gudauskaitė, Kristina Macikaitė, Janice Grėbliūnaitė ir Ričardas Skandis iš Chicago's pietvakarių studijuoja Illinois universiteto Medicinos mokykloje.

— Juozas Simanis groja Bogan aukšt. mokyklos orkestre. Jis priimtas į Chicago All-City orkestrą.

— LB Marquette Parko apylinkės veiklus narys pranešė, kad LB JAV valdybos prisięstose spaudos platiniame propagandiniuose lapuose yra išvardinti 7 Amerikos lietuvių laikraščiai su informacijomis apie juos, bet Naujienų nėra paminėta. Protestuodamas prieš tokią diskriminaciją, jis pažadėjo imtis iniciatyvos platinti Naujienas.

Call: Frank Zapoli
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — ŠKI EIDŽIA SVIESĄ

KAI NORITE SEDEVRŲ

2 BUTU 18 METU MŪRAS, tviska iš lauko ir vidų. Arti Maria High, \$34,000.

3 BUTU OCTAGON originalas, modernus vidų. 3 auto mūro garažas, gražiam Marquette Parke, \$46,500.

2 BUTU MŪRAS, nauji 2 gazu šildymai, garažas. Arti mūsų, Laisvas už \$32,000.

2 BUTU MŪRAS, 2x5, atskiri šildymai. Prie parko. \$28,000.

10 BUTU MŪRAS, naujas gazu šildymas, alumi. langai, 60 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas, virš \$17,000 pajamų. Arti mūsų, \$77,000.

MEDINIS APKALTAS 2 butu švarus namas, naujas gazu šildymas, 55 pėdų lotas, garažas. Marquette Parke, \$13,500.

DIDELIS 5 KAMBARTU OCTAGON mūras, kabinetu virtuvė, naujas gazu šildymas, garažas. Prie "Paramos", \$22,500.

3 BUTU MŪRAS ir 2 auto garažas. Arti vienuolyno, \$30,000.

4 1/2 KAMBARTU 16 m. mūras ir garažas. Našė atiduoda už \$15,000.

2 BUTU MŪRAS, 3 kambartai, bėnsmante, garažas, arti mūsų ofiso. \$28,500.

5 KAMBARTU CAPE COD, Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas, 50' lotas. 2 auto garažas. Turim rakta. Arti mūsų, \$22,000.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washenaw Ave. RE 7-7200

BUTU NUOMAVIMAS, IVAIROS DRAUDIMAI, NAMU IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namu Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visu rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai 5112 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreipitis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškviētimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave, Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusiu darbininku. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaiga) ir 677-8459 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NORIEIKIENE — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas pataravimas. Naujaisi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Ivairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujųjų platiniimo vaju.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtu lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliotniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tiliąją lietuvių daugumą žiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geroje draugijoje girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jau prenumeruoti.

Todėl Naujųjų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platiniimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinė tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išsivijios, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusę metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusę metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujųjų prenumeratą, Jubiliejinio Vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS